

Kronikk & debatt

OVERHØRT

”Ap forstår ikke moderne kvinner.
Sylvi Listhaug i NRK Ytring

”Du kjenner pendlerne på at de ikke snakker. Bare står der, holder ut. Vi har god balanse, for vi har ikke annet å holde oss fast i enn trua på at det går over.
Anne Ekornholmen i Nationen

”Toget er upålitelig, uforutsigbart, ubekvemt, ustabil - og sikkert flere andre ord på u. [...] Men aller mest vil vi at toget skal gå i det hele tatt. På tidspunktet rutetabellen sier. Med nok vogner.
Anne Ekornholmen

”Det er ikke slik at så lenge alle praktiske barrierer er ryddet av veien så vil alle kvinner dypest inne, egentlig ha barn. Likevel er det slik debatten utspiller seg.
Nancy Herz i VG

”Selv om et fenomen trender i USA, er det selvfølgelig ikke gitt at det er populært i Norge. Det er store sosiokulturelle forskjeller mellom Kansas og Kongsvinger.
Sigrid Hvidsten i Dagbladet

”Vi har ein stolt tradisjon for forfattarar som deltek i offentlege debattar i Noreg. Men vi har også tradisjon med forfattarar som går på trynet mens alle ser på.
Lars Petter Sveen i Vårt Land

DELTA I DEBATTEN

Ønsker du å bidra til debatten? Vi har flere flater i avisa for innsendte tekster.
debatt@klassekampen.no

Kronikk: Maks 5000 tegn med mellomrom.
Debatt: Maks 3000 tegn med mellomrom.
Replikk/kort innlegg: 1000–2000 tegn.

Redaksjonen forbeholder seg retten til å forkorte innlegg. Innsenderens epostadresse inkluderes med mindre man reserverer seg mot dette. Klassekampen honorerer normalt ikke innsendt stoff. Vi trykker kun innlegg som sendes eksklusivt til oss. Alt som trykkes i papiravisa publiseres også på klassekampen.no.

KRONIKK

Tiden er i ferd med å renne ut for den sudanske sivilbefolkningen.

En bønn fra Sudan

Sudan har lidd i mer enn ett år av en meningsløs krig. Den største taperen er den sudanske befolkningen. Bak krigshandlingene står regjeringsstyrkene i ledtog med general al-Burhan på den ene siden og den paramilitære gruppen Rapid Support Forces (RSF) under general Hamdan Dagalo på den andre. Nå truer en sultkatastrofe landet og over tolv millioner mennesker er drevet på flukt.

Tallet på internt fordrevne i landet er det høyeste i verden, med ti millioner. I begynnelsen av juni angrep RSF landsbyen Wad al-Noura og drepte opp mot 100 mennesker. Mange kvinner, barn og eldre var blant ofrene. FN har også advart om at tiden er i ferd med å renne ut for millioner av mennesker i Sudan som er i overhengende fare for hungersnød, fordrevet fra sine landområder, lever under bombardement og er avskåret fra humanitær hjelp.

Siden kampene brøt ut for 14 måneder siden har begge parter brukt tunge eksplosive våpen i tett befolkede områder, noe som har resultert i både ødeleggelse av privat eiendom og infrastruktur og tap av sivile menneskeliv. FN anslår at 15.500 mennesker har blitt drept siden starten av konflikten. Den humanitære situasjonen i Sudan står overfor en humanitær katastrofe. Hungersnød rammer store områder og det ser ikke ut som at krigen er nær en slutt. I tillegg ser vi en økende miljøkatastrofe, det er mangel på vann og strøm og høy luftforurensning på grunn av prosjektiler og ammunisjon. Det er kjent at de fleste sykehus er ute av drift.

Det er mange utfordringer knyttet til å få inn humanitær hjelp i de ulike områdene av Sudan. Halvparten av landets befolkning, rundt 25 millioner mennesker, trenger humanitær assistanse og beskyttelse. Sikkerhetssituasjonen er svært usikker flere steder, byråkrati, dårlig nettverk, mangel på penger og begrenset teknisk og humanitært personell på bakken gjør situasjonen enda mer utfordrende.

Tilgangen til mat er likevel det

som er mest akutt for de internt fordrevne rundt om i landet, etterfulgt av tilgang til helsehjelp, vann og sanitært tilbud. FNs generalsekretær António Guterres fordømte tidligere i mai at bortimot alle FN-byråer og humanitære partnere har opplevd tyveri av humanitære forsyninger i stor skala og ba om at både sivile liv og infrastruktur må beskyttes for å redde liv.

Ifølge UN Women betaler sudanske kvinner og jenter en høy pris for volden og den humanitære krisen som tilsynelatende er usynlig for store deler av verden. Sudan

har det høyeste antallet internt fordrevne i verden og 53 prosent av disse er nettopp kvinner og jenter. Mer enn 6,7 millioner av disse risikerer å bli utsatt for kjønnsbasert vold. Det rapporteres om voldtekt, tvangsekteskap, seksuelt slaveri og trafficking av kvinner og jenter i flere områder, men spesielt i Khartoum, Darfur og Kordofan. Mørketallene er sannsynligvis store, ettersom de som har blitt utsatt frykter stigma og represalier dersom de snakker om det som har skjedd.

De fleste kvinner og jenter i konfliktområdene har heller ikke tilgang til de reproduktive helse-

BETALER PRISEN: Sudan har det høyeste antallet internt fordrevne i verden og 53 prosent for kjønnsbasert vold. Her fra en flyktningleir i Renk.

tjenestene de trenger. En uttalelse fra FNs kontor for seksuell vold i konflikt ber om mer internasjonalt engasjement for å bekjempe seksuell vold mot kvinner og jenter i Sudan.

Samtidig spiller sudanske kvinner en uerstattelig rolle i landet i sine roller i kvinne- og sivilsamfunnsorganisasjoner, aktivister, fredsmeklere og som humanitære førstrespondenter.

Hva kan Norge gjøre?

Mange i den sudanske diasporaen opplevde at de ikke ble tatt på alvor da de forsøkte å vise det norske samfunnet og verdenssamfunnet den kritiske situasjonen i Sudan. I starten virket det som at man ikke kom noen vei, men det endret seg delvis da den norske ambassaden i Khartoum ble rammet. Da skjønte mange nordmenn også alvor. Den sudanesiske foreningen i Norge ber om umiddelbar og permanent våpenhvile og åpning av humanitære hjelperuter for å få ut de berørte og behandle de skadde.

Vi hører historier om mødre som har flyktet med barna sine flere ganger, familier som bor trangt sammen med mange andre og at barna sulter om dagen og lider av mareritt om natta. Andre vet ikke hvordan de skal klare seg økonomisk hvis de klarer å flykte til naboland som Egypt.

Vi sudanere som bor her i Norge, cirka 7000, ønsker at Norge åpner for familiegjenforening med nære familiemedlemmer, som foreldre og søsken fra Sudan. Vi ber om rask behandling av saker som allerede er levert, samt å åpne opp for at sudanske kvoteflyktninger kan få opphold

i Norge. Det må også sanksjoner og straff til mot hæren og RSF og det må undersøkes hvorvidt begge parter har bidratt til krigsforbrytelser. All dokumentasjon som er samlet disse 14 månedene må undersøkes og følges opp. Det er viktig at norske myndigheter

legger press på begge parter i konflikten og oppfordrer internasjonale og regionale organisasjoner, samt land, til å framskynde en dialog- og fredsprosess for å få slutt på krigen og sivile tap og lidelser. Menneskene i Sudan har ikke mer tid å miste.

«Vi sudanere som bor her, ønsker at Norge åpner for familiegjenforening»

Amina Ibrabim Issa

Den sudanesiske foreningen i Norge

Hanan Elsafi

Den sudanesiske foreningen i Norge

Hilde Hunnålvatn

Fellesrådet for Afrika
hilde@afrika.no

av disse er kvinner og jenter, skriver forfatterne. 6,7 millioner av disse risikerer å bli utsatt

FOTO: LUIS TATO, AFP/NTB

FOSSIL

Europa er mett på norsk gass

■ Europa er på vei til å avvikle kundeforholdet til norsk gass. Det vil bli dyrt for Norge hvis vi ikke justerer olje- og gasspolitikken i tråd med at vår største kunde omstiller seg bort fra fossil energi.

I løpet av det siste tiåret har EU satt seg ambisiøse mål i klimapolitikken og etter Russlands invasjon av Ukraina har omstillingen for å bli uavhengig av russisk gass skutt fart. Prognosene viser tydelig at denne politikken har ført til en stor nedgang i EUs gassbehov – uansett hvor gassen kommer fra.

I anslagene fra det Internasjonale Energibyrådet, basert på EUs klimamål, vil etterspørselen etter gass falle med 32 prosent allerede i 2030. I 2050 er etterspørselen beregnet til å være over 90 prosent lavere enn i 2022.

Disse realitetene står i skarp kontrast til hva norske myndigheter sier og gjør i olje- og gasspolitikken. Regjeringen snakker fortsatt varmt om å lete etter enda mer, spesielt i Barentshavet, og argumenterer med Europas energisikkerhet. I år ble

det også tildelt en rekke nye utvinningstillatelser i Arktis.

Den siste tiden har også Høyres Ove Trellevik relansert drømmen om å bore i Lofoten for å trygge Europa. Standpunktet er utdatert og kunnskapsløst. Ikke bare fordi

han vil lete etter gass i et oljefelt midt i idyllisk natur, men fordi kronargumentet om at Europa trenger gassen vi kan selge til dem i fremtiden, rett og slett ikke stemmer.

«Høyre har relansert drømmen om å bore i Lofoten»

I høst slo Klimaut-

valget fast at letestopp må til for at Norge skal nå klimamålene sine. Hvis ikke, låser vi oss til prosjekter som vil gi store utslipp forbi 2050, når vi skal ha kuttet 90–95 prosent av norske utslipp. Nå viser analysene at Europa heller ikke trenger gassen fra nye felt.

Regjeringen kan derfor følge utvalgets råd om letestans med god samvittighet overfor EU.

Karoline Andaur

Generalsekretær i WWF Verdens naturfond

Frode Pleym

Leder i Greenpeace

KONSPIRASJONSTENKNING

Barkveds narrativ

■ I Klassekampen 11. juni går Frode Barkved hardt ut mot høylytte hippier, esoterikere og hardkokte høyreekstremister fordi de står for antivitenkapelighet, transfobi og konspirasjonstenkning. I samme slengen inkluderes vaksinemotstandere, liberale og venstresidemiljøer.

Aller verst er imidlertid tale-trengte enkeltpersoner i det antroposofiske miljøet som forsvarer Putins fullskala invasjon av Ukraina og som sprer Kreml-propagandaen om at det var Vesten som presset Putin til å angripe.

Barkved garderer seg ved å tilføye at han ikke snakker om legitim, saklig kritikk av Vestens rolle i Ukraina-krigen. Men hvis en antroposof skulle mene at Vesten har hovedansvaret for krigen, er det ikke legitimt og saklig i hans øyne. For da dreier det seg om intet mindre enn en «legering av russisk propaganda og antroposofiske forestillinger om Europas åndelige misjon, fyrt opp av antiamerikanisme på autopilot». Slike antroposofier oppnår bare at «antroposofien

fremstår som en bunt med sære og forskrudde ideer som plasserer dens tilhengere utenfor tiden». Ettersom Barkved tydeligvis anser seg selv som den eneste som forstår antro-

posofien fullt ut, blir han «fanden så frustrert». Men så infisert som han mener miljøet er blitt, burde han kanskje melde seg ut.

Barkved viser mot slutten til Naomi Kleins konklusjon som går ut på at

hvis mediene «styrer unna viktige temaer fordi de frykter at publikum ikke klarer å forholde seg til kompliserte sannheter, [...] får det konspirasjonsteoriene til å blusse opp». Dette er jeg helt enig i og synes det passer bra på Vestens fremstilling av krigen i Ukraina. For det er nettopp Vestens og Barkveds narrativ som gir næring til konspirasjonsteoriene. De styrer nemlig utenom sannheten om krigens årsaker.

Jan-Eilert Askerøi

Forfatter av boken «Russland, Ukraina og Vesten. En historisk, geopolitisk og kulturell tilnærming»

jan.askeroi@gmail.com

Klassekampen 11. juni